

Српско археолошко друштво

**Међуопштински завод за
заштиту споменика културе
Суботица**

СРПСКО АРХЕОЛОШКО ДРУШТВО

XLIII СКУПШТИНА И ГОДИШЊИ СКУП

Суботица, 14. – 16. октобар 2020. године

Програм, извештаји и апстракти

Организациони одбор скупа

др Леда Шилинг, директор, Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

др Неда Мирковић Марић, Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

МА Огњен Младеновић, секретар Српског археолошког друштва

др Адам Н. Црнобрња, председник Српског археолошког друштва

др Војислав Филиповић, потпредседник Српског археолошког друштва

Научни одбор скупа

проф. др Душан Михаиловић, Филозофски факултет, Универзитет у Београду

др Адам Н. Црнобрња, Народни музеј у Београду

doc. dr Martina Blečić Kavur, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper (SLO)

prof. dr Boris Kavur, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper (SLO)

др Неда Мирковић Марић, Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

др Војислав Филиповић, Археолошки институт, Београд

Марин Бугар, Народни музеј, Крушевац

др Драган Милановић, Археолошки институт, Београд

др Наташа Миладиновић-Радмиловић, Археолошки институт, Београд

др Селена Витезовић, Археолошки институт, Београд

мр Александар Алексић, Завод за заштиту споменика културе Ниш

др Надежда Гавриловић Витас, Археолошки институт, Београд

др Мирослав Марић, Балканолошки институт САНУ

Приредили: Адам Црнобрња и Војислав Филиповић

Издавач: Српско археолошко друштво, Београд и Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

За издавача: Адам Црнобрња и Леда Шилинг

Штампа: Four Print, Београд

Тираж: 200

Бесплатан примерак

ISBN 978-86-80094-11-3

Република Србија

XLIII скупштина и годишњи скуп Српског археолошког друштва и штампање ове публикације финансирани су средствима Министарства културе и информисања и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

САДРЖАЈ

Поздравна реч.....	4
Програм XLIII годишњег скупа.....	5
Извештај о раду УО САД.....	12
Извештај о финансијском пословању САД.....	22
Извештаји о раду секција САД.....	24
Одбрањени радови на катедри за археологију.....	32
Записник са XLII скупштине САД.....	35
Самостални стручњаци у култури (обавештење).....	41
Резимеи.....	47

Весна Вучковић, Завичајни музеј Параћин

ЕКОНОМИЈА И ЕКОНОМСКА РЕГИОНАЛИЗАЦИЈА ПОЗНОНЕОЛИТСКИХ ЗАЈЕДНИЦА ЦЕНТРАЛНОГ БАЛКАНА И ОБЛАСТ СРЕДЊЕГ ПОМОРАВЉА

Овај рад се пре свега бави социо-економским питањима познео-литских заједница средњег Поморавља, које се на основу својих топографских карактеристика може посматрати као посебна микро-регија. У њеном централном делу доминантан је равничарски појас око реке Велике Мораве, на који се на истоку и западу наставља таластасто побрђе и планински масиви Јухора и Јужног Кучаја. Овакав терен омогућио је познеоолитским заједницама несметано бављене сточарством и земљорадњом, што је резултирало развојем насеља са великим бројем становника. Са друге стране, планине у њеном залеђу обилују разноврсним сировинама, као важним компонентама економије овог дела централног Балкана током позног неолита.

Средње Поморавље је заправо једна од четири економске области недавно дефинисане на територији класичне Винчаске културе, које се поклапају са четири топографске целине. У њиховим оквирима су се развиле различите социо-економске активности и нивои специјализације анализираних предмета. У ту сврху је примењена типолошка, петрографска, морфо-метричка и анализе трагова употребе каменог оруђа са 10 познеоолитских локалитета. Између осталог, анализе су указале на могући образац поделе сировина и откривање потенцијалних политичких граница између економским територијама дефинисаним на основу различитих камених ресурса, којима, сасвим могуће управљају поједина, централна насеља.

Vidan Dimić, Arheološki institut, Beograd
Dragana Antonović, Arheološki institut, Beograd
Selena Vitezović, Arheološki institut, Beograd

ISTRAŽIVANJE I PREZENTACIJA LOKALITETA PRLJUŠA – MALI ŠTURAC NA RUDNIKU

Istraživanja lokaliteta Prljuša - Mali Šturac na planini Rudnik započeta su osamdesetih godina 20. veka pod rukovodstvom Borislava Jovanovića. Iako je od 1981. do 1989. godine bilo samo nekoliko istraživačkih kampanja, to je

bilo dovoljno da se uvidi potencijal ovog lokaliteta kao velikog i arheološki bogatog praistorijskog rudarskog centra. Istraživanja Prljuše su obnovljena 2011. godine i u kontinuitetu se sprovode do danas. Arheološki su kompletno istražena dva okna (okna 4 i 6), a imponantno okno nazvano Objekat 1 se i dalje istražuje. Ovo okno pozicionirano je na vrhu padine i najverovatnije predstavlja najmlađu fazu rudarenja na ovom lokalitetu. Istraživanje Objekta 1 dalo je značajne rezultate i pomoglo nam je da šire shvatimo tehnologiju praistorijskog rudarenja na ovom lokalitetu. Otkriveno je pet prolaza međusobno povezanih rudarskih galerija, koje su u prošlosti sasvim izvesno bile natkrivene tavanicama. U okviru ovih celina nađeno je više od pet stotina rudarskih kamenih batova različitih tipova, kao i više celih i fragmentovanih keramičkih sudova. Uređenje ovog dela lokaliteta u cilju prezentacije široj javnosti započeto je 2019. godine. Ove 2020. nastavljena su istraživanja severnog dela Objekta 1 kako bi se prethodno otkrivene galerije ovog masivnog okna zaštitile od obrušavanja kamenja i zapunjavanja i kako bi se pronašle severne granicetog okna. One još nisu pronađene i sada je već sasvim izvesno da se nalaze daljeka severu, vezjući se time za naredno okno nazvano Objekat 2, čime imponantnost celog kompleksa još više dolazi do izražaja. Takođe, tokom ovogodišnjih istraživanja pronađena je i prva tipična rudarska šahta, sa dva uska ulaza i ventilacionim otvorom uklesanim u stenu. Nastavak istraživanja, između ostalog i ove celine, planirani su zanaredne godine i izводиće se zajedno sa drugom fazom uređenja lokaliteta. Potrebno je istaći da je uređenje lokaliteta u cilju prezentacije doprinelo značajnom povećanju broja posetilaca, čime je ovaj praistorijski lokalitet svrstan u red malobrojnih koji su svoja vrata otvorila široj javnosti.

Игор Ђуровић, Народни музеј Крагујевац

ПРАИСТОРИЈСКИ ХОРИЗОНТИ СТАНОВАЊА НА ЛОКАЛИТЕТУ ЈЕРИНИНО БРДО – ГРАД У СЕЛУ ГРАДАЦ КОД БАТОЧИНЕ, ИСКОПАВАЊА 2019. ГОДИНЕ

На локалитету Јеринино Брдо – Град у селу Градац код Баточине у кампањи 2019. године откривени су антички, раносредњевековни и праисторијски хоризонти становања. Праисторијски хоризонти су од раније познати, јер су археолошки истраживане четири сонде 1952. и једна сонда 1964. године. М. Богдановић је том приликом уочио постојање остатака праисторијских насеља на заравњеном елипсоидном делу платоа Јерининог Брда димензија 85х35 м. Утврђени су остаци насеља косточачке културе, културе Бубањ-Хум 3 и винковачке културе.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

902/904(497.11)(048)
902/904:005.745(497.11)''2020''(083.97)
902/904:061.2(497.11)''2020''

СРПСКО археолошко друштво (Београд). Скупштина (43 ; 2020 ;
Суботица)

Програм, извештаји и апстракти / Српско археолошко
друштво, XLIII Скупштина и Годишњи скуп, Суботица, 14.-16.
октобар 2020. године ; [приредили Адам Црнобрња и Војислав
Филиповић]. - Београд : Српско археолошко друштво ; Суботица
: Међуопштински завод за заштиту споменика културе, 2020
(Београд : Four Print). - 95 стр. ; 21 cm

Текстови на срп. (ћир. и лат.) и енгл. језику. - Тираж 200.

ISBN 978-86-80094-11-3 (САД)

1. Српско археолошко друштво (Београд). Годишњи скуп (43 ;
2020 ; Суботица)

а) Српско археолошко друштво (Београд). Годишњи скуп (43 ;
2020 ; Суботица) -- Програми б) Археолошка истраживања --
Србија -- Апстракти

COBISS.SR-ID 21938953